

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił S. K. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione ponad 25 lat stażu sumarycznego i nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że nie uznał jako pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze okresów: od 10 maja 1974 r. do 21 kwietnia 1975 r. , od 25 kwietnia 1975 r. do 6 kwietnia 1977 r.(służba wojskowa) oraz od 20 kwietnia 1977 r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, ponieważ zakład pracy w przedłożonym świadectwie pracy w warunkach szczególnych nie określił charakteru pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. , a ponadto wskazał, że w wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku „ maszynisty urządzeń zasilania i przetłaczania”. Zdaniem organu rentowego , stanowisko to nie jest enumeratywnie wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1977 r. W przedmiotowym dokumencie pracodawca powołuje się na wykaz A , dział V , poz. 1 B pkt 15 powyższego zarządzenia i tym samym , aby zaliczyć powyższe okresy zatrudnienia jako pracę w warunkach szczególnych , wnioskodawca powinien wykonywać ją na stanowisku wymienionym w tym przepisie tj. na stanowisku „ montera obwodowego gospodarki wodnej”.

/decyzja k.39 – 39 odwrót akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji ,w imieniu S. K., złożył jego pełnomocnik wnosząc o jej zmianę poprzez zaliczenie do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu świadczenia przez S. K. obowiązków pracowniczych na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w okresie od 10 maja 1974 r. do 31 sierpnia 1998 r. W treści odwołania podkreślono ,że organ rentowy dokonał błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego , gdyż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy ww. zakładzie pracy świadczył prace zaliczane do prac w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze. /odwołanie k.2 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 28 stycznia 2016 r. , pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Organ rentowy zaznaczył , że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem pracy w wymiarze 26 lat , 6 miesięcy i 19 dni.

/odpowiedź na odwołanie k.7 – 8/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. K. urodził się (...) /okoliczność bezsporna/

W dniu 5 listopada 2015 r. S. K. złożył wniosek o emeryturę , po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję. /wniosek k.1 – 8, decyzja k.39 – 39 odwrót akt ZUS/

S. K. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 26 lat , 6 miesięcy i 19 dni ogólnego stażu pracy. /okoliczność bezsporna/

W okresie od 10 maja 1974 r. do 31 października 1998 r. S. K. zatrudniony był w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Z treści świadectwa pracy z dnia 29 października 1998 r. wynika, że w ww. okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze maszynisty urządzeń zasilających i przetłaczających w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od 25 kwietnia 1975 r. do 6 kwietnia 1977 r. S. K. odbył zasadniczą służbę wojskową. /świadectwo pracy k.20 akt ZUS/

Z treści świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach wynika, że ww. zakładzie pracy, wnioskodawca w okresie od 10 maja 1974 r. do 21 kwietnia 1975 r. oraz od 20 kwietnia 1977 r. do 31 sierpnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy obsłudze urządzeń zmiękczalni i hydroforni na stanowisku maszynisty urządzeń zasilających i przetłaczających wymienionym w wykazie A, dziale V, poz. 1B pkt 15 wykazu stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze prac resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

/świadectwo wykonania pracy w szczególnych warunkach k.21/

Z treści zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wynika, że w całym okresie swojego zatrudnienia wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze maszynisty urządzeń zasilających. /zaświadczenie k.22 – 23 akt ZUS/

Zakłady (...) (dawne Zakłady (...) (...)) były zakładami o charakterze włókienniczym i podlegały pod resort przemysłu chemicznego i lekkiego. /okoliczność bezsporna/

Podczas zatrudnienia w ww. zakładzie pracy, wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownika obchodowego montera urządzeń wodno – kanalizacyjnych i podlegał pod kierownika Oddziału (...) Wodnej i (...), który wydawał mu stosowne dyspozycje. Podstawowym zadaniem ww. Oddziału było utrzymanie zasilania zakładu w wodę technologiczną wykorzystywaną do produkcji. Obowiązki pracownika wnioskodawcy sprowadzały się do wykonywania w ciągu dnia stałych obchodów i tym samym kontrolowania ciśnienia wody oraz prawidłowości działania maszyn i urządzeń wodnych takich jak pompy przetokowe czy silniki, ewentualnie ich regulacji. W zakładzie pracy znajdowały się 4 studnie głębinowe, z których pompowano wodę za pomocą pomp przetokowych (woda przechodziła następnie odżelazienie i trafiała na produkcję). Wnioskodawca w celu dokonania przeglądu studni wchodził do niej (na głębokość około 2 metrów) i jednocześnie pobierał próbki wody celem dokonania analizy jej jakości w laboratorium (analizę przeprowadzali pracownicy laboratorium). S. K. pracował w systemie 3 - zmianowym, także w soboty i niedziele.

/zeznania świadków: S. B. k.21 – 22, W. C. min.00:05:00 – 00:29:41 protokołu rozprawy z dnia 10 października 2016 r., płyta CD k.50, Z. P. min.00:05:45 – 00:44:01 protokołu rozprawy z dnia 22 marca 2017 r., płyta CD k.70, zeznania wnioskodawcy k.20 – 21, min.00:44:58 – 00:46:10 protokołu rozprawy z dnia 22 marca 2017 r., płyta CD k.70, min.00:02:27 – 00:08:06 protokołu rozprawy z dnia 18 października 2017 r., płyta CD k.104/

Wnioskodawca przebywał także na oddziałach produkcyjnych i pobierał próbki z bielnika (np. przy zmianie produkowanego asortymentu). Wnioskodawca nie zajmował się naprawianiem pomp, czy też ich demontowaniem.

/zeznania świadka W. C. min.00:05:00 – 00:29:41 protokołu rozprawy z dnia 10 października 2016 r., płyta CD k.50/

W okresie spornym wnioskodawca wykonywał prace związane z zapewnieniem funkcjonowania urządzeń i instalacji służących do dostarczenia wody o odpowiednich parametrach (skład chemiczny, twardość) na potrzeby procesów technologicznych prowadzonych w zakładzie, głównie wykańczania tkanin tj. bielienia tkanin bawełnianych. Wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym na jego stanowisku pracy wykonywał: konserwacje (wymiana oleju, smarowanie łożysk), regulację pomp przetokowych obsługujących studnie głębinowe, pompy znajdującej się w bielniku, pobór próbek wody, konserwacje (usuwanie kamienia kotłowego), urządzeń i instalacji wodnych, demontaż i montaż urządzeń wodnych, usuwanie awarii instalacji wody technologicznej, obsługę hydroforni (stacji uzdatniania wody technologicznej), odżelaziaczy i zmiękczalni wody technologicznej.

Wskazane prace wykonywał na wydziałach „mokrych” (zużywających wodę technologiczną) tj. wykańczalni, w tym na bielniku. Inne wydziały np. przędzalnia czy tkalnia nie zużywały wody do celów technologicznych. Stanowisko pracy „maszynista urządzeń zasilania i przetłaczania” odnosi się – w tym konkretnym przypadku – do operatora, konserwatora i monterów urządzeń zasilania w wodę technologiczną jednego z głównych wydziałów produkcyjnych (...) tj. wykańczalni (w zakresie produkcji „mokrej”), w skład której wchodził bielnik. Dotyczy to również przetłaczania tj. pompowania wody technologicznej do tego wydziału. (...) urządzeń zasilania (w wodę technologiczną) i przetłaczania (wody technologicznej) obejmuje swoim zakresem obsługę urządzeń zmiękczalni oraz hydroforni i pozostaje z nimi w ścisłym związku funkcjonalnym. Oba określenia są w tym przypadku synonimami i dotyczą wykonywania tych samych czynności i obsługi tych samych urządzeń, przy czym określenie „urządzenia zasilania i przetłaczania” wody technologicznej, ma nieco szersze znaczenie i obejmuje też np. ujęcia wody – studnie głębinowe. Czynności zawodowe wykonywane przez S. K. określone w aktach sprawy oraz w zeznaniach świadków i wnioskodawcy oraz w angażach pracowniczych wyczerpują stanowisko pracy określone jako: konserwator urządzeń wodnych i kanalizacyjnych” ujęte w pkt 17 poz. 1B, Dział V w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, wymienione w wykazie A załącznika nr 1 do zarządzenia nr 7, roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach” ujęte w poz. 1, dział V, w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych. Pomimo iż charakter pracy wnioskodawcy odpowiadał też stanowisku pracy wymienionym w poz. 25 Dział XIV prace różne, wykazu A do rozporządzenia, „Bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe prace wymienione w wykazie”, to pracy tej nie wykonywał stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie (bielarz, prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Część prac wykonywał bowiem na wolnym powietrzu (obchody) i w pomieszczeniach pompowni, hydroforni i stacji uzdatniania wody, a więc nie bezpośrednio na stanowiskach wymienionych w wykazie tj. wykańczalni i bielniku, a taki wymóg nakłada stanowisko pracy określone w po 21 pkt 1 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 7. Również stanowisko pracy, monter obchodowy urządzeń gospodarki wodnej” nie w pełni określa charakter pracy wnioskodawcy, jako że zajmował się on nie tylko montażem i demontażem urządzeń gospodarki wodnej, ale również szerzej pojętymi czynnościami konserwacyjnymi i regulacyjnymi tych urządzeń. B. jest częścią wydziału wykańczalni tkanin zakładu włókienniczego, gdzie mogą znajdować się jeszcze np. farbiarnia, pralnia, apretuownia czy stacja uzdatniania wody technologicznej. Wszystkie stanowiska pracy z bielnika i wykańczalni objęte były pracą w warunkach szczególnych i są one określone jako „prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”.

Pod pojęciem robót budowlanych należy rozumieć nie tylko budowę obiektów, ale także konserwację poszczególnych instalacji. Praca wnioskodawcy nie różniła się od pracy konserwatora urządzeń wodnych na jakichkolwiek innych obiektach budowlanych. Czynności które wykonywał powód są takie same jak czynności pracownika analogicznego w budownictwie pod względem charakteru środowiska pracy w którym pracował wnioskodawca. Wnioskodawca pracował cały czas na stanowisku konserwatora urządzeń wodnych. W dziale budownictwa takie stanowisko znajduje się w punkcie 17 poz 1b w zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego z 1987r. Wnioskodawca wykonywał roboty wodno-kanalizacyjne, natomiast nie wykonywał pracy przy budowach rurociągów w głębokich wykopach. Roboty wodno-kanalizacyjne polegają na, począwszy od budowy instalacji wodnych i kanalizacyjnych w wykopach, na powierzchni jak i w budynkach oraz na konserwacji tych instalacji i ich naprawy. Z czynności które wykonywał wnioskodawca nie ma żadnych, które wymienia dział 7. Najbardziej zbliżony rodzaj prac powoda wymienia dział V 1b, pkt 15 czyli monter obchodowy urządzeń gospodarki wodnej i 17 konserwator urządzeń wodnych. Skoro punkt (...) odnosi się "dla pozostałych przedsiębiorstw" to oznaczałoby że również z tego punktu stanowiska pracy dotyczącej przedsiębiorstw włókienniczych. Czynności pobierania próbek nie są czynnościami monterskimi, ale są to czynności obsługowe.

/opinia k.76 – 88 oraz ustna opinia uzupełniająca min.00:01:58 – 00:38:19 protokołu rozprawy z dnia 13 grudnia 2017 r., płyta CD k.108 bieglego sądowego w zakresie (...)/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji osobowej wnioskodawcy ze spornego okresu zatrudnienia oraz zeznań wnioskodawcy i świadków. Zeznania świadków: S. B., W. C. oraz Z. P. nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności, bowiem są spójne i wzajemnie się uzupełniają, nadto stanowią konieczne uzupełnienie dla

dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy. Sąd oparł się także na wydanych w niniejszej sprawie opiniach biegłego sądowego z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, który szczegółowo i wyczerpująco odniósł się do specyfiki pracy na zajmowanym przez wnioskodawcę stanowisku pracy, a także wyjaśnił dlaczego praca wnioskodawcy może zostać zakwalifikowana do prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego. Wskazać bowiem należy, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku II CR 817/73, nie publ.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadzało się do rozstrzygnięcia czy okres pracy wnioskodawcy w zakładach (...) był okresem pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1383) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl §2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w

tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778). Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączane jest, stosownie do treści art.473§1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art.246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy z dokumentów wynika co innego. W orzecznictwie (wyroki Sądów Apelacyjnych: w S. z dnia 20 września 2012 roku, III AUa 374/12 Lex 1223476, w Ł. z dnia 3 kwietnia 2013 roku, III AUa 1267/12 - Lex 1312036, w B. z dnia 17 kwietnia 2013 roku, III AUa 10430/12 - Lex 1314677) przyjmuje się, że „dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej. Inaczej mówiąc moc dowodowa zeznań świadków, jest tak niska, że dowody z zeznań świadków nie spełniają wymogu dowodów pewnych, jednoznacznych i precyzyjnych. Z tej zatem przyczyny na takich dowodach nie można oprzeć orzeczenia pozytywnego dla strony.” W tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków czy ubezpieczonego, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach.

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą §2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art.245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60).

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, że zakłady (...) zajmowały się produkcją wyrobów włókienniczych i co oczywiste, podlegały pod resort przemysłu chemicznego i lekkiego. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia także wątpliwości jakimi czynnościami pracowniczymi zajmował się wnioskodawca w całym okresie zatrudnienia w zakładach (...). Wnioskodawca był zatrudniony na Oddziale (...) Wodnej i (...), a podstawowym zadaniem Oddziału było utrzymanie zasilania zakładu w wodę technologiczną wykorzystywaną do produkcji. Co więcej, z uwagi na proces technologiczny, wnioskodawca zobligowany był do pracy zmianowej, gdyż tylko w taki sposób mogła być zapewniona ciągłość pracy zakładu. Obowiązki pracownicze wnioskodawcy sprowadzały się do wykonywania w ciągu dnia stałych obchodów i tym samym kontrolowania ciśnienia wody oraz prawidłowości działania maszyn i urządzeń wodnych takich jak pompy przetokowe czy silniki, ewentualnie ich regulacji, a także pobierania stosownych próbek wody. Co więcej, część obowiązków pracowniczych wnioskodawca wykonywał także na oddziałach produkcyjnych i pobierał wówczas próbki z bielnika (np. przy zmianie produkowanego asortymentu).

W tym miejscu Sąd pragnie podkreślić, że specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu, co do zasady, determinuje charakter świadczonych w nich prac i warunki w jakich są one wykonywane, a także uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można więc swobodnie, czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym. Nie ulega wątpliwości, że w dziale VII (odnoszącym się do prac w przemyśle lekkim) wykazu A stanowiącego załącznik do ww.

rozporządzenia nie wymieniono pracy konserwatora urządzeń wodnych i kanalizacyjnych czy też maszynisty stacji pomp wodociągowych to jednak w przypadku wnioskodawcy możliwym jest zaliczenie pracy wnioskodawcy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Podkreślić bowiem należy, do prac tego rodzaju należy wymieniona w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego, w wykazie A, w dziale V poz. 1 pkt b ppkt 17 praca konserwatora urządzeń wodnych i kanalizacyjnych oraz w ppkt 19 praca maszynisty stacji pomp wodociągowych. Skoro zatem właściwy, ze względu na specyfikę działalności zakładu pracy, minister zaliczył do prac wykonywanych w warunkach szczególnych w podległych mu zakładach także prace charakterystyczne dla innych resortów (w rozpatrywanym przypadku było to budownictwo) to jego celem było niewątpliwie uwzględnienie specyfiki działalności danego zakładu pracy, i taka też sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Wykaz ten stanowi - jako, że ma charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów - swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/07, Lex nr 447272).

W odniesieniu do odbywanej przez wnioskodawcę, w trakcie pracy w ww. zakładzie pracy, zasadniczej służby wojskowej, wskazać należy, że okres ten należy zaliczyć mu do pracy w warunkach szczególnych. Bowiem zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r. (sygn. akt II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42) czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1974 r., zalicza się do okresu pracy w szczególnych warunkach, o ile pracownik po zakończeniu odbywania służby został zatrudniony w tych samych warunkach przez pracodawcę, u którego był zatrudniony w chwili powołania do służby. Warunki powrotu pracownika do poprzedniego zatrudnienia po odbyciu zasadniczej służby wojskowej w okresie od 29 listopada 1967 r. do 5 sierpnia 1979 r. określał art. 106 ust. 1 ww. ustawy. Zgodnie z tym przepisem zakład, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej służby wojskowej, był obowiązany do zatrudnienia go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu w celu podjęcia zatrudnienia. Liberalizacja tego warunku spowodowała, że Sąd Apelacyjny w Białymstoku, w wyroku z 12 sierpnia 2015 r., II AUa 1800/14, orzekł, że czas zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym także wtedy, gdy żołnierz przed powołaniem do wojska nie był zatrudniony, ale po zwolnieniu z tej służby w ciągu 30 dni zaczął pracować w szczególnych warunkach.

Biorąc zatem pod uwagę sporny okres będący przedmiotem niniejszego postępowania, wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w takim charakterze.

Reasumując, wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach

- 1) ukończył 60 lat –5 lipca 2015 roku,
- 2) do 31 grudnia 1998 roku ma ponad 25 lat stażu pracy,
- 3) nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego
- 4) do 31 grudnia 1998 roku wykazał staż pracy w szczególnych warunkach ponad 15 lat.

Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ww. ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. S. K. złożył wniosek w dniu 5 listopada 2015 r. i tym samym nabył prawo do emerytury od 1 listopada 2015 r.

Wobec powyższego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz S. K. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz.1804).

ZARZĄDZENIE

1.Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS. z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

2.Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.

S.B.